

"תורה חדשה מאיתי תצא"

תורה חדשה

חז"ל אמרו שמלך המשיח יהיה חכם גדול וילמד תורה את כולם. בגלל שתהיה לו רוח נבואה – תתגלה אליו "תורה חדשה" מאת ה' אותה הוא ילמד את כל העם. מהי אותה "תורה חדשה"? א. סודות התורה, פנימיות התורה. ב. חידוש בהלכות התורה – ששחיטת שור הבר בסנפירי הלווייתן תהיה כשרה. (מדובר על הסעודה שה' יעשה לצדיקים לעתיד לבוא, כאשר הבשר יהיה של שור הבר, והשחיטה תהיה על ידי הלווייתן הגדול בסנפיריו, תוך כדי "מריבה" ביניהם).

אולם הרמב"ם כבר פסק ש"התורה לא בשמים היא" ו"אין נביא רשאי לחדש דבר" בתורה – אם כן איך משיח יגלה את סודות התורה בנבואה? ושאלה נוספת: הרי אחד מעיקרי האמונה הוא שבתורה לא יחול כל שינוי לעולם, אז איך תיתכן "תורה חדשה" שתשנה את ההלכה ותתיר לאכול משחיטה כזו?

אלא שזה מעין חידושי התורה שמחדשים היום: במתן תורה ניתנו למשה כל הכללים שעל פיהם מחדשים בתורה היום, ולכן כל החידושים טמונים כבר בתורה, רק שעל ידי יגיעה מגיעים לחידושים אלו, וזה נקרא 'החידוש של הלומד'. גם ה"תורה חדשה" טמונה כבר בתורה מאז מתן תורה, אולם היא נמצאת בכזה העלם שלא שייך כלל לגילוי בשכל האדם אלא רק על ידי הקב"ה בעצמו. לכן גם החידוש שלה הוא באין ערוך לכל מה שאנחנו יודעים היום בתורה, וכמו שכתוב "תורה שאדם לומד בעולם הזה (=תקופת הגלות), הבל היא לפני תורתו של משיח".

זה כלל אחר לגמרי

לכן אין בעיה בדרך בה יגלה המשיח את סודות התורה בנבואה:

א. אמנם את סודות התורה ("תורה חדשה") ה' יגלה לו בנבואה (כמו שכתוב "תורה חדשה מאיתי תצא" – היא "יוצאת" רק בכוחו של הקב"ה, "מאיתי", ומשיח יודע אותה רק בגלל היותו נביא), אולם בשל חכמתו הרבה (שהיא יותר משל שלמה המלך) הוא יבין אותה ויסביר אותה לכל העם, ומכיוון שהדבר נקלט בשכל האדם, אין כאן גדר של חידוש בנבואה.

ב. בנוגע לחידוש בהלכה של שחיטת שור הבר על ידי הלווייתן, יש מפרשים שחידוש זה הוא הוראת שעה מיוחדת (הוראת שעה פירושה שמותר לשמוע לנביא מובהק האומר לעבור על הלכות התורה באופן חד פעמי) – אולם לפי זה אין זו "תורה חדשה", שהרי גם היום צריך לשמוע לנביא בהוראת שעה!

אלא זהו מכיוון שמשיח יחדש ויגלה שעל שחיטה זו לא נאמרו מלכתחילה דיני שחיטה, בדוגמת מה שהיה עם אליהו הנביא, שהקריב קרבן בהר הכרמל למרות האיסור להקריב קרבנות מחוץ לשטח בית המקדש בזמן שהוא קיים. וכפי שמסביר הגאון הרגצ'ובי שלא הייתה זו רק הוראת שעה אלא לומדים מפסוק בתורה שהאיסור של הקרבה מחוץ למקדש ('שחוטי חוץ') מלכתחילה לא נאמר על אליהו בהר הכרמל.

כך יהיה גם בשחיטה זו, אין זה היתר רגיל של 'הוראת שעה', אלא ששחיטה ספציפית זו מותרת מלכתחילה. אולם היתר זה לא יכול להתגלות היום על ידי תלמיד ותיק, אלא רק על ידי הקב"ה למשיח, והוא יסביר זאת לסנהדרין באופן שיתקבל בדעתם.

אך נשאלת השאלה: למה דין זה בשחיטה יתגלה דווקא לעתיד לבוא, כשתורה חדשה מאיתי תצא? מה הקשר בין גילוי סודות התורה לבין חידוש זה בדיני שחיטה?

בית הלל ובית שמאי

דוגמא נוספת להלכה שכאילו תשתנה לעתיד-לבוא יש במחלוקות בית הלל ובית שמאי: 3 שנים נחלקו ביניהם, ובסוף יצאה בת קול ואמרה "אלו ואלו דברי אלוקים חיים, והלכה כבית הלל" (והרי כתוב "תורה לא בשמים היא", ורק על ידי פסיקת בית דין ניתן לקבוע הלכות? אלא שהפסק נקבע על פי הכלל "אחרי רבים להטות" משום שבית הלל היו הרוב, ורק מכיוון שבית שמאי היו מחודדים יותר, קשה היה להחליט לפסוק כבית הלל, והבת-קול עזרה להכריע את ההלכה כמותם). ואילו לעתיד לבוא תהיה הלכה כבית שמאי.

אם כך, האם לעתיד לבוא יחול שינוי בתורה? – לא, זה לא נחשב שינוי, כי כך אמר ה' למשה – בכל הלכה יש את 2 האפשרויות: לטמא או לטהר, ושתיהם אמת, "אלו ואלו דברי אלוקים חיים" וההכרעה היא לפי הבנת הרוב. כיום דעת הרוב היא כבית הלל ולכן הלכה כמותם, ואילו לעתיד לבוא יהיו רוב חכמי ישראל חכמים יותר, ואז יבינו כבית שמאי. וכאשר בית הדין יעמיד שוב הלכות אלו להכרעה (דבר המותר על פי ההלכה בתנאים מסוימים) אזי יכריעו כדעת הרוב כבית שמאי. אין פירושו של דבר ש'ההלכה תשתנה' אלא שאז ילמדו את התורה בדרגא נעלית יותר, בדוגמת "תורה חדשה".

אבל הקשר בין 2 ענייני ה"תורה חדשה" עדיין קשה: א. לעשות כבית שמאי זה להחמיר, אך לעומת זאת, לשחוט בסנפירי הלווייתן זה להקל?

ב. איך יתכן שלעתיד לבוא יתחדשו חומרות, הרי לא יצטרכו זאת, כי לא תהיה רוח טומאה אלא רק הוספה וחידוש בקדושה?

ג. מסופר בגמרא שפעם אחת בית שמאי היו יותר מבית הלל, ופסקו הלכה כבית שמאי, וכתוב על כך: "אותו היום.. היה קשה לישראל כיום שנעשה בו העגל", וזה הרי ההיפך הגמור מתכלית השלמות של תורה חדשה, אז איך בימות המשיח נפסוק כבית שמאי?

התורה כעיר מקלט

כדי לענות על כך יש להבין קודם את מצוות ערי מקלט, שהיא המקור בתורה שבכתב ל'שינוי בהלכה' שיהיה בימות המשיח.

מצווה זו ניתנה מלכתחילה באופן שהיא לא יכולה להתקיים בשלמות עד ביאת משיח, שכן, 3 מתשעת ערי-המקלט נועדו להיות ערי מקלט רק בימות המשיח. אם כן, אין זה שינוי בהלכה, אלא ההלכה קובעת מלכתחילה שגדרה של מצווה זו היא להוסיף ('לשנות') עוד 3 ערים בימות המשיח. הרמב"ם מביא זאת כהוכחה מהתורה שביאת משיח מוכרחת בשביל קיום המצוות, דבר הנותן להבטחת הגאולה תוקף מיוחד ונצחי.

כך גם כל השינויים ב"תורה חדשה", כמו היתר שחיטת הלווייתן וההלכה כבית שמאי, אינם שינויים בהלכה אלא שהם כבר עתה חלק מהתורה, וזהו הגדר שלהם – ששלמותם תהיה לעתיד לבוא.

על פי זה מתעוררות 2 שאלות על מצוות ערי מקלט: א. מה המיוחד בהם שדווקא בהם תולים את נצחיות ההבטחה למשיח? ב. לשם מה בכלל צריך ערי מקלט "לנוס שם כל רוצח" בימות המשיח, והלא אז לא יהיה יותר יצר הרע כלל?

שני רבדים בתורה

בתורה ישנם 2 עניינים כלליים:

רבד א' בתורה	רבד ב' בתורה
מהות התורה היא חכמתו של הקב"ה (שלמעלה מהעולם, אלא שה' נתנה לנו)	נתינתה לארץ היא כדי לתקן את העולם על ידי 'סור מרע' ו'עשה טוב'
התורה היא חכמתו של ה'	המצוות הן ההוראות לעולם
ישנו לימוד תורה שהוא למעלה מן המעשה ואינו נוגע דווקא למעשה	ישנו לימוד כדי לדעת את ההלכות המעשיות
יש את חלק הנסתר שבתורה, שהוא למעלה מהעולם ומדבר בענייני אלוקות "דע את אלוקי אביך", וקרוי "אילנא דחיי" (עץ החיים).	יש את נגלה דתורה, בו מודגשים האסור והמוותר - הפעולה בעולם ובירור העולם, ונקרא "אילנא דטוב ורע" (עץ הדעת טוב ורע)
הלימוד בימות המשיח, בסיום עבודת הברורים, הוא כדי ליחד יחודים, ולקיים את המצוות בכוונות עליונות (אלא שצריך לדעת את ההלכות, ונהיה בקיאים בהם)	הלימוד בזמן הגלות, כשהעבודה היא בבירור העולם על ידי לימוד נגלה ושישה סדרי משנה (אלא שצריך את חלק הנסתר כדי שהאלוקות שבתורה תאיר בנפש)

לעתיד – ערי מקלט של פנימיות התורה

עיר מקלט קשורה עם תיקון חטא עץ הדעת – שהוא מקור כל החטאים. כל חטא הוא מעין "מכה נפש (בשגגה)", שכן זו שפיכת הדם והחיות של ה"אדם דקדושה" ב"אדם דקליפה" – העברת החיות האלוקית שביהודי לידי כוחות הטומאה). אלא שזה נחשב 'בשגגה' כי זה נעשה רק בגלל אונס של היצר הרע, שכן היהודי מצד עצמו באמת אינו מעוניין לחטוא כלל. התיקון לכך הוא על ידי גלות לעיר מקלט – שהם דברי תורה ש'קולטים' ומצילים מהשטן שהוא 'גואל הדם', ומתקנים את החטא.

לכן לפני ביאת המשיח ישנם רק שש ערי מקלט – כנגד ששה סדרי משנה, נגלה שבתורה, המבררים ומתקנים את העולם.

בימות המשיח, כשתושלם העבודה בבירור הרע מהטוב, תהיה עדיין מציאות הרע בעולם, אך הוא יהיה מחוץ לאדם ועניינו יהיה רק האפשרות לחטא ולא החטא עצמו. לכן זקוקים אז לסוג חדש של ערי מקלט, שלא באו רק לתקן את החטא אלא לתקן את האפשרות לחטא. משום כך יתווספו אז עוד 3 ערי מקלט, כנגד חכמה-בינה-דעת שבפנימיות התורה שבדוגמת "תורה חדשה", שהם 'קולטים' את האדם, מרוממים אותו לדרגא נעלית יותר ומונעים מראש את האפשרות לחטא.

מסיבה זו תהיה בימות המשיח ההלכה כבית שמאי: שורש המחלוקת ביניהם הוא איך מתייחסים לדברים בהם הרע הוא בהעלם. בית שמאי שנמצאים בדרגא נעלית יותר, הדרגא של פנימיות התורה, שוללים גם רע נעלם. לעומת זאת, בית הלל, המתייחסים לדברים על פי מצבם כרגע בפועל, אין עניינם לברר את הרע הנעלם על ידי דחייתו ולכן הם מתירים. כיום רובנו לא שייכים לדרגתם של בית שמאי, והנהגה היום כבית שמאי אף מוסיפה כח ב'לעומת-זה', שכן דברים שיכלו לעלות לקדושה, לא בוררו.

בימות המשיח, כשישתנה המצב בעולם וכולם יהיו בדרגתם של בית שמאי, גם שיקול הדעת של חכמי ישראל ישתנה כדעת בית שמאי – להרחיק לגמרי את הרע הנעלם וכך לברר אותו, לשלול אפילו את האפשרות לרע, דבר הקשור לגילוי דרגה נעלית יותר בתורה.

לטבוח את היצר הרע

עניין דומה יש בקשר לשבועות: יום אסרו-חג של שבועות נקרא "יום טבוח", שכן בזמן בית המקדש טבחו (=שחטו) בני-ישראל ביום זה את עולות הראיה שהביאו. לדעת בית שמאי אסור להקריבם ביום טוב כיוון שאינם אוכל-נפש המותר ביום טוב (שכן בקרבן עולה נשרף כל הבשר על המזבח). לדעת בית הלל – מותר להקריב

עולות אלו ביום-טוב, אך למעשה הם (והרבה מישראל) נהגו כבית שמאי, לכן גם היום, אסרו-חג של שבועות אסור בהספד ותענית מעיקר הדין.

מדוע נהגו בזה בית הלל כדעת בית שמאי? כי לפני מתן תורה הייתה 'רוח' בשם 'טבוח' שבאה לטבוח את ישראל אם הם לא היו מקבלים את התורה, ובמוצאי שבועות, זובחים ישראל רוח זו. ומדוע לא בשבועות עצמו? שכן בשבועות אנו מקבלים את התורה, כולל (בהעלם) גם ה'תורה חדשה' שהיא למעלה משייכות לבירור הרע, ובמילא ביום זה נמצאים כולם בדרגת בית שמאי בה אין צורך 'לטפל' כלל ברע, שכן נשלל לחלוטין גם הרע הנעלם והאפשרות לרע. לכן כאן נהגו גם בית הלל כבית שמאי.

ונוסף לשלילת הרע הנעלם, נוסף ב"תורה חדשה" גם עניין חיובי - היתר השחיטה בסנפירי הלווייתן. לכאורה נשאלת שאלה נוספת על שחיטת זו - הרי הדין הוא ששחיטה שלא נעשתה בידי אדם פסולה, וכיצד כשרה שחיטת הלווייתן? אלא שאין זו שחיטת הלווייתן אלא ה' שוחט את שור הבר באמצעות סנפירי הלווייתן. ולכן מלכתחילה לא נאמרו על שחיטה זו דיני שחיטה (כמוזכר לעיל).

מדוע לכאורה ה' לא שוחט כאן כמו שהוא עצמו ציווה? - משום שעניין השחיטה הוא לברר את הבעל-חי להיות ראוי למאכל האדם, להפוך להיות חלק מגופו, ובעזרתו לעבוד את ה'. להעלות את הבשר לקדושה. לכך יש דרך ותנאים מסוימים עיצד לעשות זאת כאשר זה נעשה בכח האדם, אך כשבירור זה נעשה בכוחו של הקב"ה, אין צורך בהגבלות הרגילות של השחיטה, כיוון שהקב"ה יכול לעשות זאת ללא כל הגבלות.

השגת השלילה בהשגת החיוב

בעומק יותר: בימות המשיח, עיקר העבודה תהיה בעשה טוב, ואז קיום מצוות לא-תעשה תתבצע בשרשם למעלה בגבורות הקדושות. כלומר, אין זו שלילה והרחקת הדברים אלא בירור בדרך נעלית יותר, בדרך של 'גבורות קדושות', כדוגמת מעלת השגת השלילה לגבי השגת החיוב. בית שמאי ראו את הדברים כפי שהם בשרשם הגבוה בו שייך בירורם באופן נעלה יותר על ידי השלילה 'שב ואל תעשה', ולכן במחלוקת שבינם לבית הלל הם שוללים, מחמירים ואוסרים. לעומתם בית הלל ראו את הדברים כפי שהם בגלוי, באופן של השגת החיוב, ולכן הם מגבירים את ה'חסדים' ומתירים.

היום אנחנו שייכים לדרגת בית הלל, ולכן כשבית שמאי גברו וה'גבורות' מתגברות, עלולים להשתלשל מזה דברים לא רצויים. אך בימות המשיח, כשיושלם בירור הטוב מהרע ולא יהיה חשש מדברים לא רצויים, אז יוכלו כולם לנהוג כבית שמאי, באופן הנעלה יותר של 'גבורות קדושות', ב'השגת השלילה'.

לפי זה יובן גם עניינם של ערי המקלט שבימות המשיח: הישיבה בערי מקלט (דברי תורה קולטין) מורה שעל ידי לימוד התורה, ובפרט 'תורה חדשה', יש גם את השגת השלילה באופן של קליטה בפנימיות כמו בהשגת החיוב. ולכן גם יהיה אז היתר שחיטת שור הבר בסנפירי הלווייתן - לא איסור המורה על שלילה, אלא היתר, כי גם השגת השלילה תבוא באופן חיובי.

למה עניין זה מתגלה דווקא בעניין הלווייתן ושור הבר? כיוון שהלווייתן החי בים, המכונה 'עלמא דאתכסיא' (=העולם המכוסה) מורה על העבודה הרוחנית והנעלית, כמו השגת השלילה. לעומתו שור הבר החי ביבשה, ושרשו ב'עלמא דאתגליא' מורה על העבודה באופן חיובי בבירור העולם, והמשכת אורות למטה בעולם.

השילוב בין שניהם נותן לנו יכולת השגת והמשכת האורות הגבוהים ביותר - בכלים למטה. זוהי בעצם תכלית עבודתנו בעולם - להמשיך את האורות הגבוהים לעולם, ולעשות ממנו "דירה לו יתברך". ולכן גם היתר אכילת שור הבר משחיטה 'אסורה', בא דווקא על ידי תורה חדשה שמאיתי תצא: תורה בדרגה הגבוהה ביותר ("מאיתי") ויורדת עד אלינו ("תצא") בגאולה האמיתית והשלמה מיד ממש.

עומדים כבר "בשעה שמלך המשיח בא!" (מדברי הרבי בשיחה בפרשת נשא)

דורנו זה הוא דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה, כפי שהעיד כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר נשיא דורנו - בקשר ובשייכות להכרזתו הידועה "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה" - שבימיו (לפני עשרות שנים) סיימו כל עניני העבודה, וצריכים רק "לצחצח הכפתורים" ולעמוד הכן לקבלת פני משיח צדקנו. ועל אחת כמה וכמה לאחר ריבוי העבודה דהפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה מאז ועד עתה .. בודאי ובודאי שסיימו גם "לצחצח הכפתורים" ועומדים הכן לקבלת פני משיח צדקנו.

ועניין זה מודגש ביותר וביותר בשנה זו - שנת ה'תנש"א .. מתחיל מה"נפלאות" שכבר ראו (נוסף על אלה שיראו בעתיד) בפועל ובגלוי לעיני כל העמים בשנה זו, שבהם נתקיימו דברי הילקוט שמעוני: "שנה שמלך המשיח נגלה בה .. ומאז .. עומדים כבר "בשעה שמלך המשיח בא .. ומשמיע להם לישראל ואומר ענווים הגיע זמן גאולתכם" .. הרי זה זמן הכי מוכשר להחידוש ד"תורה חדשה מאתי תצא", ו"השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה" - לא רק בלשון עתיד, אלא בלשון הווה, ועד שברגע לאחר זה נעשה כבר בלשון עבר, כיוון ש"הנה זה בא", וכבר בא.

"המעשה הוא העיקר" - ההוראות לפועל המובאות בשיחת פרשת נשא:

להוסיף התחדשות בתורה באופן של חיות ותענוג ולחדש בה חידושים.

לפעול גם על הזולת לחדש בתורה.

להוסיף התחדשות בלימוד פנימיות התורה.

ללמוד פרקי אבות בכל שבתות הקיץ וללמוד בעיון עם מפרשי המשנה לפחות משנה אחת.